

UPPDRAGET TILL MISSION I HELA VÄRLDEN LIGGER FAST

I tio år arbetade Ingela och Yngve Kalin som missionärer i Swaziland i södra Afrika utsända av Svenska kyrkans mission. Mellan 1981-1990 var de bosatta i huvudstaden Mbabane där Yngve var kyrkoherde i domkyrkoförsamlingen. Ingela arbetade med att stärka administrativa rutiner och hade de sista åren det ansvarsfulla uppdraget som stiftskassör i det Östra stiftet av Evangelisk Lutherska kyrkan i Södra Afrika. I flera mandatperioder på 1990-talet var Yngve vid sidan om sitt uppdrag som kyrkoherde i Mjöbäck ledamot i Svenska kyrkans missionsstyrelse och dess AU och Ingela sekreterare i Göteborgs stiftsmissionsråd.

Engagemanget för missionen har fortsatt genom åren och i liten skala förmedlar de genom föreningen Swazihjälpen stöd till Östra stiftet och lokala diakonala ändamål och småskaliga projekt. Under tio veckor i vintras besökte de Eswatini igen, som är det nya officiella namnet på Swaziland sedan några år tillbaka.

Kyrka och Folk stämde träff med dem i Hyssna, där de nu är bosatta, för ett samtal om deras erfarenheter och uppdaterade intryck efter det senaste besöket.

– DE SENASTE 25 ÅREN HAR VARIT ÖDESDIGRA FÖR Svenska kyrkan. Det som var en självklarhet att långt in på 90-talet sända ut missionärer som integrerade medarbetare i systerkyrkor har i praktiken upphört, säger Ingela och Yngve.

Visst sänds fortfarande medarbetare ut med de är ofta kopplade till tidsbegränsande projekt av skiftande slag. Inte heller generellt stöd till de ofta ”fattiga” systerkyrkorna ordinarie verksamhet står högt på agendan. Det som alltid hittills förknippats med begreppet mission har tonats ned, det vill säga vittnesbördet om att Gud sände sin son i världen för att rädda oss. Det betyder att vi har ett gemensamt ansvar att evangelium förkunnas i hela världen i ord och handling till tidens slut.

– Förändringen illustrerar Svenska kyrkans omvandling på hemmaplan, säger Yngve och fortsätter: Svenska kyrkans mission (SKM) var visserligen en del av den officiella kyrkans organisation men hade stor självständighet och bars upp av det som kan liknas vid en inomkyrklig folk-rörelse med många engagerade på alla nivåer i kyrkan. Lutherhjälpen var helt självständig och stolt över sitt engagemang för internationell diakoni och fattigdomsbekämpning. Allt detta sopades bort när stiftet och den nationella

nivån politiserades och organisationerna slogs ihop, inte bara administrativt utan i något som kom att kallas Svenska kyrkans internationella arbete och som numera framträder under det engelska ordet Act. Hela arbetet har fått en ny inriktning som kan sammanfattas i internationell solidaritet med betoning på rättvisefrågor och mänskliga rättigheter.

Han fortsätter:

– Denna inriktning är långt ifrån det som beskrivs i Instruksen för SKM på 1990-talet: ”SKM:s uppdrag är att samordna Svenska kyrkans församlingars missions-engagemang och i gemenskap med hela Kristi kyrka delta i Guds mission i världen.”

– Världen är full av goda livgivande och angelägna uppgifter men kyrkans viktigaste uppgift är att i allt den gör stå för vittnesbördet om honom som Gud sände till vår frälsning, genom förkunnelse och diakoni. Kyrkan är Guds redskap att dra den sargade fallna skapelsen tillbaka till sig genom erbjudandet om försoning i Jesus Kristus och vill inlemma alla människor i en ny gemenskap som ett hoppets tecken och förebild om det som ska komma när Gud skapar allting nytt, säger Yngve.

Ovan: I samband med kommunionen kommer alla barn vid gudstjänsterna i systerkyrkan i Swaziland fram till altaret och blir välsignade. Bilden från Ezulwini församling utanför huvudstaden Mbabane.

– Ännu 1995 beskrevs uppdraget att Svenska kyrkan främsta uppgift var stöd till byggandet av församlingar och evangelisation i och genom samsarbetskyrkorna. Andra viktiga områden var teologisk utbildning, hälso- och sjukvård och utbildning och ledarskapsutveckling. Detta var självklart i systerkyrkorna, men de hade hela tiden att kämpa med sina ekonomiska begränsningar, där kyrkomedlemmarna hade mycket små möjligheter att ekonomiskt bära allt det man ville göra.

– Vid den tiden arbetade cirka 100 personer som missionärer utsända av SKM i samsarbetskyrkor och ekumeniska organisationer i hela världen, berättar Ingela och fortsätter: Kyrkorna var fortfarande unga och Yngve var en av de sista som var församlingspräst med allt vad det innebar som kyrkoherde och ensam präst i huvudstaden Mbabane med ansvar för sex församlingar. Mitt uppdrag utvecklades efterhand, från ansvar för utbildning av kassörer på alla nivåer till att bli stiftskassör i det nya stiftet, som bildades 1988 för att omfatta siswatitalande i Swaziland och Sydafrika.

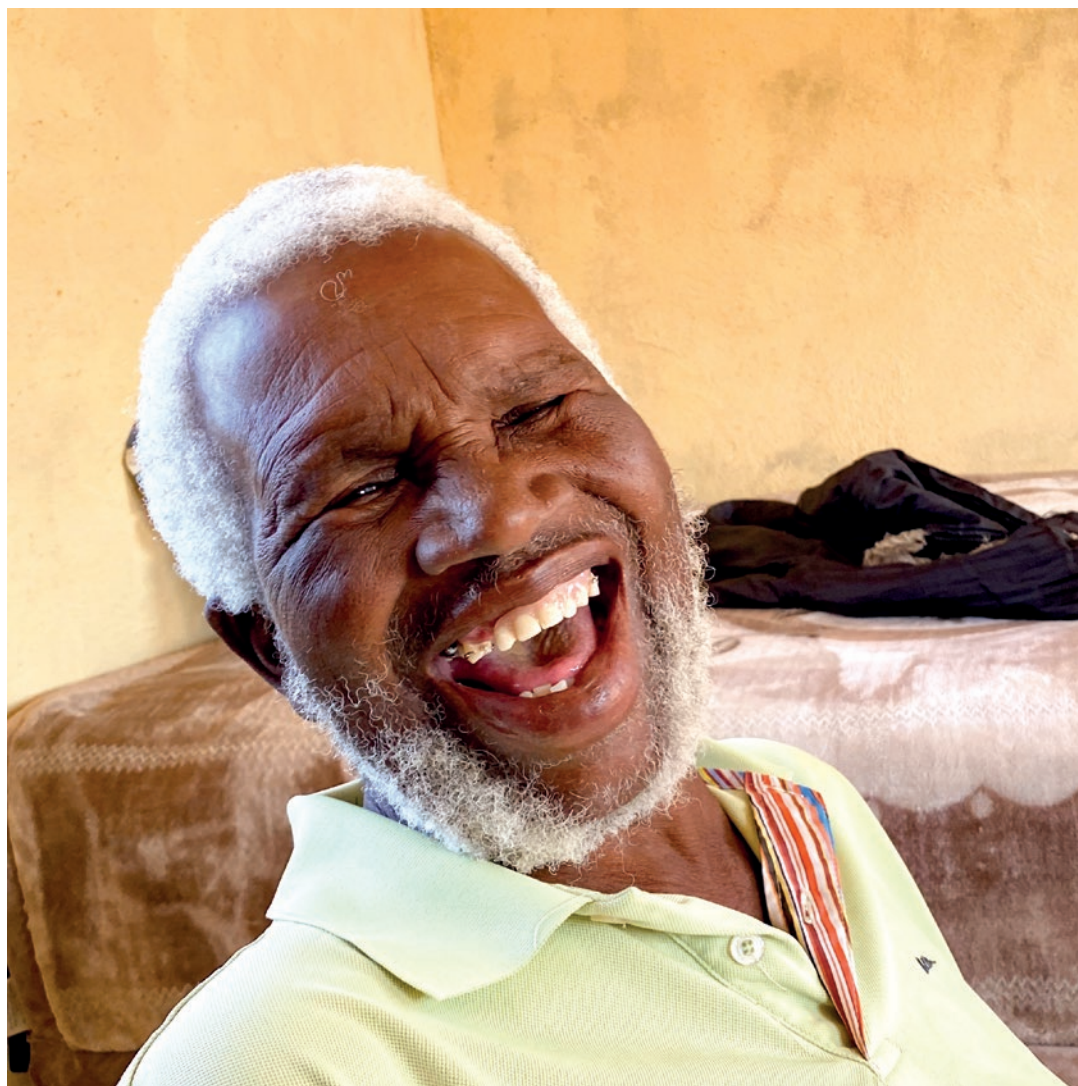
(Yngve har skrivit två korta böcker om deras arbete, *En missionärs dagbok* och *Missionssituationer* som kan läsas vi länk på www.swazihjalpen.se eller www.kyrkligdokumentation.nu/mission)

Förändring

– Redan under vår tid förändrades mycket. Allt fler inhemska präster utbildades och kom ut i tjänst, stiftet fortsatte den gamla traditionen att ta ansvar för skolfrågor och hade ansvar för cirka tio ”grundskolor” över hela landet. >>

I Mbabanes slum är nöden stor med många HIV-smittade. Man uppskattar att 26 procent av hela befolkningen bär på sjukdomen. Swazihjälpen stöder bl.a. ett småskaligt projekt i Msunduzi där personer med psykiska sjukdomar och blandmissbruk får besök och hjälp.

Den nu 88-årige William Mnisi har genom åren varit en stöttepelare i den lutherska kyrkan i Swaziland som predikant och ansvarig i många sammanhang. Ingela och Yngve berättar att det var William som alltid fanns till hands att hjälpa till dem till rätta och introducera dem och lära dem den swaziska kulturen och dess "mysterier". Utan William hade vi aldrig klarat vårt uppdrag, säger de.

Den äldsta lutherska församlingen i Swaziland grundades 1887 i Motjane på höglandet i Hhoho av swazier som blivit omvända i Sydafrika och började missionera "på hemmaplan".

>> Vi hade också glädjen att med stöd från framförallt Tyskland vara med och bygga två nya gymnasieskolor. Vid vårt senaste besök i januari-februari besökte vi dem och kunde inte utan stolthet konstatera att de var bland landets bästa med runt 1500 elever och drygt 100 lärare. Utbildningsbehovet är enormt med en befolkning där cirka 50 procent är under 25 år, berättar Yngve och det är fortfarande en viktig prioritering för den lokala kyrkan.

– Efterhand och med tilltagande styrka förändrades synen i nord på systerkyrkorna i syd, fortsätter han. Det var en tydlig konsekvens av nya teologiska strömningar där uppgiften för kyrkorna i tredje världen på många sätt blev inomvärldslig. De förväntades kunna fungera som "agents for development" och bära alla typer av utvecklingsprojekt utan att egentligen vara rustade för det. De hade svårt att tacka nej, man såg ju behoven i sin omgivning, men samtidigt skapade och skapar det alltjämt stora spänningar mellan den "ordinarie verksamheten" och förmågan att bära projekt, menar Yngve och citerar en präst i Guatemala: "Kyrkorna i norr önskar snabba förändringar men som tar lång tid i våra fattiga länder. Vi har många problem och brister, men det är just med dessa stenar och denna bristfälliga cement Herren bygger."

– Det kan vara svårt för en utomstående att förstå detta, påpekar Ingela: Östra stiftet har 19 anställda sammanlagt om all personal räknas. Den månatliga lönekostnaden för dessa uppgår för närvarande till drygt 100 000 kr lärde vi oss vid vårt besök. Under Coronakrisen har inte stiftet klarat att betala löner eftersom merparten samlas in genom kollekter och kyrkoavgifter i samband med söndagens gudstjänst som nu är omgärdade av betydande restriktioner. Det råder en partiell "lock down", sjukvårdssystemet har kollapsat och oroande rapporter talar om svält på landsbygden.

– Om inte kyrkans ordinarie verksamhet tryggas är möjligheterna att bedriva diakonalt arbete och ta ansvar för nödhjälp slaget i spillror, fortsätter hon. Där har vi i norr fortfarande en viktig uppgift.

– Det handlar om ett ansvarstagande för varandra, fyller Yngve i: I Guds kyrka uppstår särskilda relationer och särskilda ansvarstaganden. Denna syn finns redan i urkyrkan, Paulus skriver till romarna: *"Jag längtar efter att få träffa er ... för att vi tillsammans ska få tröst genom vår gemensamma tro, er och min ... och skörda någon frukt."* (Rom 1:11-13) Församlingarna i Filippi och Korinth gjorde båda ansträngningar, att också i materiellt avseende stöda Guds mission och ta på sig det gemensamma ansvaret. *"Egentligen är det onödigt att jag skriver till er om hjälpen till de heliga. Jag känner ju er goda vilja och inför makedonierna skryter jag med er."* (2 Kor 9:1-2a)

– Jag minns en glädjedag i slutet av 1990-talet som var SKM:s stora kollektdag och avslutade julkampanjen. Som sekreterare i Stiftsmissionsrådet hade jag och några andra

Yngve och Ingela tillsammans med den nuvarande biskopen i Östra stiftet Absalom Mnisi. Han bär med stolthet den svenske biskopen Helge Fosseus biskopskors. Som biskop i Zululand var Fosseus i många år biskop med ansvar för arbetet också i Swaziland.

hand om sammanställningen av kollekterna som dagen efter publicerades i Göteborgsposten med alla församlingar listade i Göteborgs stift. Vi passerad tre miljoner kronor! I dagens penningvärde att den summan räckt för att betala lönerna för de 19 anställda i systerstiftet i Swaziland under nästan tre och ett halvt år, berättar Ingela.

– Tiden att sända missionärer i traditionell mening mellan systerkyrkorna är förbi – men inte ansvarstagandet som naturligtvis också kan innehålla personalutbyte, säger Yngve och Ingela. Vårt lite längre återbesök tidigare i år stärkte oss i denna övertygelse. Vänshipsband och viljan att "bära varandras bördor" och "tjäna varandra" med de gåvor Gud gett oss alla berikar och stimulerar. Vi behöver varandra. Kyrkan i Swaziland kämpar i materiellt avseende och det är en glädje för oss att nu genom den lilla föreningen Swazihjälpen lämna stöd till stiftets ordinarie arbete och små projekt på lokal nivå genom några engagerade ombud på plats.

– Förkunnelsen om Kristus och frälsningen genom honom är central i stiftets församlingar. Man sträcker sig mot människor, arbetar diakonalt till exempel genom fängelsebesök. På alla sätt vill man förkunna evangelium i det sammanhang man står i och vara ett redskap för Guds mission i världen. Därför brinner våra hjärtan för vår lilla systerkyrka i Swaziland/Eswatini och vi tackar Gud för att vi får vara en del av den.

Vill någon vara med i arbetet är en gåva till Swazihjälpen alltid välkommen, säger Ingela och Yngve till sist. (Swish 123 184 9967, Plusgiro: 478 62 38-8)